

se je že prelilo. Amerikanci vedno poročajo o zmagah, toda njih zmage so veljavne le za jeden dan, kajti drugi dan morajo zopet na novo zmagati nasprotnike.

Dopisi.

Ptuj. (Volitve v okrajno bolniško blagajno.) Dosedaj so bili slovenski delavci iz ptujske okolice, kakor tudi slovenski delodajalci popolnoma izključeni od volitve v načelstvo. Imeli so samo pravico plačevati. Glede poslovanja z denarjem so ptujski gospodje volili med seboj svoje pristaje nemčurskega mišljenja. To je bil povod mnogoterim pritožbam. Posebno radi tega, ker je bil zdravnik nastavljen, ki niti besedice ne razume slovenski.

Vsled prizadevanja nekterih ptujskih Slovencev bile so volitve ovržene in ptujski mestni urad bi moral že lansko leto razpisati nove volitve. To se ni zgodilo iz razumljivih vzrokov.

Tisti, ki ima oblast v rokah, se je nerad iznebi. Ptujski Slovenci so radi tega spet morali pritožbo na višjem mestu vložiti. Sedaj se le je prišel od zgoraj tisti pritisk na gg. J. Stendta in Ig. Spritzeja, da sta razpisala vendar enkrat le volitev v okrajno bolniško blagajno. Te se imajo vršiti na belo nedeljo t. j. dne 9. aprila 1899 ob 9. uri dopoldne v dvorani gostilne Franca Petovarja.

Ptujski mogotci so si pa priredili število svojih zastopnikov na tak način, da Slovence spet pritiskajo in njih prikrajšajo. To se razvidi iz sledečih števil: Izmed 128 ptujskih delodajalcev voli naj se 19 zastopnikov za občni zbor; izmed 66 okoliških delodajalcev volijo naj se samo 4 zastopniki za občni zbor. Res radovedni smo doznati, kje so se ptujski gospodje računati učili. Se večja krivica pa se godi, če se pomisli, da morajo okoliški delodajalci in delavci voliti v 4 skupinah, ktere so na sledeči način razdeljene:

I. skupina. Občini Sv. Janž na Dr. p. in Breg volita 2 delavca in 1 zastopnika.

II. skupina. Občine Sv. Andraž v Leskovi, Sv. Barbara, Sv. Trojica, Formin, Velki Okič, Gorišnica, Velka Varnica, Jurovec, Sv. Lorenc na Drav. polju, Lancaves, Majšperg, Nova cerkev, Gora, Pobrež, Zavrč in Borovec volijo 2 delavca in 1 zastopnika.

III. skupina. Občine Sv. Andraž v Slov. gor., Možgajci, Pacinje, Spuhlje, Rogoznica, Zabofce, Zagorce in Vintarovec volijo 2 delavca in 1 zastopnika.

IV. skupina. Občine Hajdin, Karčovina,

Meretince, Trnovska ves, Berstje, Vurberg in Cirkovce volijo 1 delavca in 1 zastopnika.

Ptujski kolovodje ravnaajo z okolico, kakor da bi bila ta njihova pasterka. Treba bo torej nove pritožbe za pravično razdelitev zastopnikov iz dežele.

V to svrhu so toraj pozvani vsi delodajalci iz zgoraj navedenih občin, da pridejo v nedeljo dne 9. aprila 1899 točno ob 8 uri zjutraj na zaupen pogovor v ptujsko Čitalnico. Vsak delodajalec naj pripelje tudi seboj vse zavarovane delavce, da se ondu posvetujemo glede pritožbe proti taki razdelitvi. Tisti pa, kateri bi bil slučajno zadržan, naj se javi pred omenjenim dnem ali v pisarni g. dr. T. Horvata ali pa v pisarni g. dr. A. Brumena v Ptuiju.

Vsi častiti župni uradi ptujskega okraja kakor tudi vsi gg. učitelji in vsa občinska predstojništva se pa prosijo, da kolikor možno vsakemu delodajalcu in delavcu osebno razložijo in pa opomnijo, da se naj za gotovo udeleži volitve.

Pripomniti je še, da se bode morala vložiti pritožba, ker dosedajno načelstvo ne pošlje nobenega oklica v slovenskem jeziku. Ptujski delodajalec.

Gornja Radgona. (Proč od Radgone!) Ne vem sicer, kako dolgo že stoji most med Gornjo Radgono in Radgono, pa to vem, da so gornjeradgonski Slovenci že marsikteri krvavo zasluženi krajcar zanesli čez ta most in pomagali mestu do bogastva, s katerim se ponaša mestna hranilnica. Tudi marsikteremu radgonskemu trgovcu so že borni beliči slovenskega ljudstva pripomogli do njegovih tisočakov. Pa kakor je nehvaležnost povsod plačilo za skazane dobrote, tako tudi tukaj. Naši denarji so orožje, s katerim Radgončani nas napadajo, nas pogublajo v gospodarskem in narodnem, da molčim v verskem oziru; kajti s tistim denarjem in bogastvom, ki smo jim ga mi nanosili, pridobavljajo si na različne načine volilne pravice v našem kraju in okraju in vplivajo mogočno, da se naše gospodarske in narodne razmere razvijajo nam na škodo. Radgončani nam volijo prav za prav — (ali sami, ali pa po svojih posredovalcih, menda že dobro podkupljenih,) občinski odbor, ki mestjanom dela na naše stroške prijetna šetališča, ko mi moramo sami se svojo živino do trebuha po blatu hoditi in voziti. Seveda plačujejo tudi oni nekaj k temu, pa to je lahko, saj plačujejo z denarjem, ki jim ga mi nosimo. Tudi na okrajne volitve vedo vplivati in si s tem nadelovati pot, po kateri naše ljudstvo odtujiuje veri in maternemu jeziku

in jih tudi v gospodarskem oziru na beraško palico spravljajo.

Rojaki! «Proč od Rima!» kričijo na ves glas ljudje, ki na tihem vzdihujejo po blaženi Prusiji. «Proč od Gradca!» kličejo stajarski Slovenci. Ako je to že tako v «modi», kdo nam sme zameriti, ako kličemo Gornje-Radgončani, kateri nismo svoji lastni sovražniki: «Proč od Radgone!» Otresimo se Radgone! Z veseljem pozdravljamo misel, da bi se v Gornji-Radgoni vstanovila «Gospodarska zadruga» za kupčevanje s poljskimi pridelki in vinom in živino. Da, svetoval bi se več, zlasti ako se nam letos Radgončani in njihovi pristaši in najemniki tostran Mure zopet hočejo vsiliti za naše gospodovalce ter nam voliti obč. odbor, svetoval bi, da pokažemo, da smo sami svoji gospodje s tem, da ustanovimo tudi «konsumno društvo», zadržno krčmo in mesarijo, s katero se priporočimo tukajšnjemu vojaštvu. In da lahko potem popolnoma opustimo most čez Muro, delovali bomo na to, da bomo imeli tudi svoj živinski semenj, da nam ne bo treba mostnine plačevati. Kadar bomo dognali vse to (z združenimi močmi je lahko, saj nam je posojilnica ob strani, in tudi prostore za to nam je vrli narodnjak gosp. Škrlec vsak čas pripravljen dati, tudi za semenj imamo v novejšem času že primeren prostor) lahko Radgončani svoj most razderejo, ako nam ga nočejo ohraniti, da si tudi onkraj Mure ustanovimo podružnice «gospodarski zadrugi in konsumnemu društvu.» Nihče nam ne more tega zameriti, kajti vsak sebe bolj ljubi, kakor bližnjega, vsak pameten človek skrbi, da bi se pred sovražnikom obranil, ne da bi se mu sam orožje, denar, nosil, s katerim ga pogublja. To, dragi mi rojaki Gornje-Radgonski dobro prevdarite, potem pa urno na delo! — Mi smo mi!

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

(Naše želje.) Vsem prijateljem našega lista želimo vesele velikonočne praznike. Zastavljamo tudi na časnikarskem polju svoje sile in moči, da pride tem prej za naš narod Velika noč, dan vstajenja in oslobodenja iz tujih okov in sovražnega nam jarma!

(Od Sv. Lovrenca na Drav. polju) nam pišejo, da je tamkaj škrlatica ponehala. Občinske volitve, katere so bile že razpisane, so se ustavile zaradi nalezljive bolezni. Sedaj se bodo pa tudi volitve vršile in sicer dne 8. aprila t. l.

Velika in majhna kraljica.

(Prevel iz franc. M. T. Savinjski.)

(Dalje.)

Ko je stopila nekega solnčnega dne po tolikem odmoru zopet na vrt, zamislila se v pretekle strašne dni, in dozdevali so se ji kakor dolge, mučne sanje. Istinito: dolgo, dolgo trajali so dnevi, ki so bili prežalostna resnica, in ne sanje! Že poltretje leto bivala je sedaj v sirotišnici, čeprav je bila namenjena, ostati tu le pol leta. Neizrekljiva bolest ogrenila ji je veselje nad srečnim ozdravljenjem, ko se je zahvaljevala Bogu, da jo je milostno otel smrti.

Kako je prišlo vse drugače, nego si je bila želela tedaj, ko se je zadnjikrat razgovarjala z ljubljeno kraljico ter gledala s toli sladkim upanjem in lepimi nadami v prihodnost. — Izjemoma le prvega kratkega pol leta, bivala je malone izključno ves dolgi čas na bolniški postelji ali zraven nje. Resnično, odkar je bila zapustila Pariz, postala je nekako tujka v lastni domovini. Ni vedela ničesar in tudi zdaj ni slišala mnogo, zato še niti ni mogla slutiti, kolika burja in nevihta razsaja z vso silovitostjo po glavnem mestu. Ko je ozdravela prvič, povedali so ji le tu pa tam kako besedico, da se je vnel punt po mestu in deloma po deželi. Marjetica

usodo: to, kar je meni odločeno, se bo itak zgodilo, naj jaz kaj delam ali nič. Bral sem na pr. nekje, da je turški kalif Omar dal sežgati slavno in velikansko aleksandrijsko knjigarno (menim, da je štela 600.000 zvezkov) rekoč: Ako se hahaja v teh knjigah to, kar je v Koranu (v turškem svetem pismu), so nepotrebne; ako pa kaj drugega, so škodljive.

Nikakor pa ne smem pozabiti, omeniti tistega sv. kraja, kjer je sv. rodovina v Egiptu več časa prebivala; zdaj stoji tam borna, lesena koptiska cerkev; kopti so ostanki starih krivovercev (monofizitov), ki pa se že vračajo v pravo kat. cerkev. Ako pridemo v presbiterij te stare cerkve in še stopimo po strmih stopnicah navzdol, nahajamo se v malih, temnih prostorih, ki so najbolj našim kletem podobni; tukaj je torej stanovala sv. družina v veliki revščini, v prognanstvu, dočim so drugi ljudje zelo potratno in razuzdano živeli; da, tako nehvaležen je človeški rod: Bog je premišljeval, kako bi nas rešil sužnosti greha in satana, Adamovi sinovi pa so le na to delali, da bi Njegovega edinega sina umorili; tako zgodaj torej je moralo že Božje dete okušati nehvaležnost človeško!

Zdaj sem pa menda že dovolj povedal o Kajri in o tamošnjih šegah; samo to bi še rad omenil, kako tam ravnaajo z mrličmi. Ako v turški hiši človek umrje, zaženejo

ženske strašansko, nepopisljiv krik; tujec, ki to sliši, bi mislil: v tej hiši gotovo roparji davijo in morijo! Kmalu se zberejo sosedi, se vsedejo v krog in vedno pri sebi nekaj momljajo in šepečejo; okoli njih pa upijejo in tarnajo in plešejo in divjajo plakajoče ženske (nalašč najete) tako, kakor bi bile znorele; ako se ni pozno, pokopajo že mrliča isti dan; vzdignejo ga na nosilnico (rakve ali truge tam ne poznajo) in ga nesejo najprej v kakšno mošejo, kjer njihov imam dobra dela umrlega našteva in ga čez mero hvali; potem se pa premiče procesija naprej proti pokopališču: spredaj (s fesom na glavi) nekaj vrst dečkov in večih fantov, ki iz svojih knjig glasno berejo in pojejo; potem nosači z pokritim mrličem; in na zadnje ove plakajoče ženske, ki silno javkajo in jočejo; grob je pa tako napravljen, da od strani mrliča v votlino potisnejo. Na domu mrličevem še nekaj dni žalujejo, posebno če je hišni oče umrl; žena neki po rajnem možu tako-le vzdihuje: o ti moja moč! o ti kamela moje hiše! Kamela je namreč pri njih najbolj koristna domača žival; slednjič pa le preneha jok in stok, ker tudi tam pravijo, kakor pri nas, da čas zaceli vsako rano ali bolečino.

(Z učiteljstvom v Konjicah) so ondotni Slovenci jako nezadovoljni, ker ne najdejo pri njih jamstva, da bi se slovenski otroci poučevali in vzgojevali v zdravem narodnem duhu. O ondotnih šolskih razmerah bomo še izpregovorili jasneje besede.

(Iz Slovenskega.) Dne 21. t. m. je obiskal tukajšno bolnišnico vizitator g. Vilh. Müngersdorf, lazarist iz Dunaja. V bolnišnici je sedaj 38 bolnikov, kojim strežejo štiri sestre usmiljenke. Tudi novo poslopje je že pod streho. V njem bo imelo prostora do sto bolnikov.

(Zdravnik v Ljutomeru.) gospod dr. Mihalič se je na potu od svojega doma iz Bučkovec na cesti v okolici Kamensčak zvrnil, ker sta se bila konja splašila. Vrli gospod si je zlomil eno nogo in nalomil eno roko. Da bi se mu najhitreje vrnilo ljubo zdravje!

(V Zrečah) so dne 17. novembra vlni imeli volitev občinskega odbora. Toda nepričakovano se je našla neka »dlaka v jajcu,« in vsled tega so davkoplačevalci povabljeni zopet na volišče. Tudi prav! S takim ravnanjem se namreč ljudstvo iz političnega spanja hvalevredno — budi.

(Pri Sv. Kunigundi na Pohorju) je oče Bobik prinesel od krojača svojemu triletnemu otroku prve hlačiце. Vsled tega so otroka začeli iskati okoli hiše, ali našli so ga po trudapolnem iskanju tri ure daleč od doma — mrtvega. Fantek je menda odšel nekoliko predaleč od hiše, potem pa ni mogel več najti pota nazaj proti domu. Njegov sled po snegu in sploh razmere ne dovolijo misliti na kakšno hudodelstvo. Je pač le nesreča.

(V Bučevcih) na Murskem polju bo na velikonočni ponedeljek dne 3. aprila pri občinskem predstojniku ob 2 popoldne zborovanje, da se osnuje za Bučevce in sosedne občine nova kmečka zadruga. Govoril bo g. Ivan Kač. Kmetje, udeležite se shoda v prav obilnem številu!

(Slovenci, darujte!) Kdor pozna naše obmejne razmere, dobro ve, s kako silo napreduje tukaj nemštvo ravno vsled popolnoma nemških ljudskih šol. Jedina pomoč je Slovincem ob meji slovenska šola. Zato mora vsakega rodoljuba razveseliti vest, da je družba sv. Cirila in Metoda pred kratkim v Muti nad Marnbergom, ki je tako močno izpostavljena ponemčevalnim navalom, jako ugodno kupila v deželni knjigi štajarski vpisano ondotno Heidlerjevo grajščino, ležečo sredi krasnega parka blizu župne cerkve. Da se čim prej uresniči rodoljubni namen dične družbe, postaviti ondi brambo proti pri silnemu navalu nemštva, je sedaj do nas, da podpremo družbo z izrednimi darovi. Po-

si niti mislila ni, da ji hočejo kaj prikrivati, zato je še vedno ostala mirna. Ko pa vstane drugokrat od smrtne bolezni, začelo jo je skrbeti, zakaj ne dobiva niti glasú od sicer toli ljubeznjive kraljice. Ali jo je že popolnoma zabila? Tudi pisma — prej toli pogosta — niso več dohajala niti iz ljubljene samostana, niti od prijateljic iz Pariza. Čudno se ji je dozdevalo to, in delj ko premišljuje, hujše slutnje jo navdajajo. Konečno polasti se nepopisen strah njene duše; pozvedovala in povpraševala je vedno bolj in bolj; zaman so se izgovarjali prvi, ter ji neodločno odgovarjali drugi. Hoče izvedeti resnico, prej ne more mirovati. Tako ji razodenejo slednjič, da so puntarji vdrli v kraljevski grad, ter se polastili samo kraljeve rodovine. Kralj Ljudevit in kraljica Marija Antoaneta zdihujeta v ječi, a njih prvorojenec, kraljevi princ, iztrgan je iz naročja ljubeče matere ter izročen oblasti brezsrčnih surovih ljudi, da ga trpinčijo in mučijo do smrti.

* * *

Marjetica smrtno prebledi, neizrekljiva bolest — kakor je še doslej ni čutila njena duša — trga ji srce. Tresoče roke pritisne na prsi, kakor da hoče pomiriti valove neizmerne tuge, usta odpre, da bi spregovorila, a prevelika notranja bolečina ji veže besedo.

sežno štajarski Slovenci, pokažimo sedaj, da poznamo svoj obmejni položaj ter da znamo ceniti veliki pomen slovenske šole v tako odličnem kraju, kakor je Muta. Štajarci, glejmo, da se nam ne bo treba sramovati pred drugimi brati! Naj ne mine dan, da bi družba ne dobila daru za »Mutsko šolo«.

(V kozjanski občinski odbor) ki je prišel v slovenske roke, so izvoljeni: Iz III. razreda: Franc Brilaj, Anton Vertovšek, Fr. Fehr, namestnika: Marko Krajnc in Janez Bah; II. raz.: Miha Horvat, Franc Guček, Anton Maček, Jožef Druškovič, namestnika: Alojz Grobin in Anton Klakočar. I. razreda: Franz Böhme, Janez Bah, Anton Wahčič, Janez Elsbacher, nam.: Adolf Vončina in J. Bosina. Torej samo vrli slovenski moške razun dveh. Čast kozjanskim Slovincem!

(Cerkvene novice.) Kozjanska župna cerkev je dobila za božji grob prav lepo iz lesa izrezano podobo Kristusa, ležečega v grobu. Blagoslovljena je bila na god sv. Jožefa. — Nove zvonove dobi v kratkem župna cerkev pri Sv. Vidu na Planini.

(Krajni šolski svet) in občinski odbor na Humu pri Ormoži sta enoglasno sklenila prositi slavni deželni zbor štajarski za zboljšanje plač ljudskim učiteljem.

(Slovenski Gospodar) zopet obsojen. Pod tem naslovom piše »Domovina« o naši zadnji tožbi, o kateri smo že govorili: »Egon pl. Pistor, znana pokora za Slovenske gorice tožil je odgovornega urednika B. Ferka in založnika »Slov. Gospod.« v Mariboru zaradi žaljenja časti. Porotniki so spoznali urednika krivim ter ga obsodili v enomesečno ječo. Ker ne smemo o razsodbi ničesar govoriti, obžalujemo le odkritosrčno opetovano žrtvo tiskovne svobode.« Tudi drugi listi slovenski nam izražajo sočutje, za kar smo jim odkrito hvaležni.

(Okrajni zastop ptujski) si je izvolil predsednikom gospoda Zelenika, gospoda notarja Oshgana namestnikom, odbornikom iz veleposestva g. Brenčiča, iz mestne skupine Kranjca, iz obrtniške skupine Selinschegg, in iz kmečke skupine dva odbornika. Nemci, ki so sicer v manjšini, se ne morejo pritoževati nad pristranostjo, ker imajo tudi oni svojega odbornika.

(Upravna Pesnice.) Iz ormoškega okraja se nam piše: Deželni zbor je l. 1898. sprejel predlog, da se uravna Pesnica, ki dela toliko kvara posestnikom, ki imajo v njeni bližini njive in travnike. Ta uravnavna bi se imela tako izvršiti, da bi se razdelilo celo delo na 3 proge. Prva proga sega od Svetega Jurija do južne železnice pri Pesnici in je 15 km. dolga. Druga proga sega od želez-

Nekaj trenutkov stoji kakor okamenela, ter kakor brez mislij ždi pred se; a kakor da se hipoma zave, obrne se, odhiti tja, kjer si je čestokrat tešila srce, ako ga je premagovala žalost ali veselje; tja v kapelico zbeži kakor plah srna, vrže se pred oltarjem na svoja kolena, da si olajša v vročih solzah strašno gorjé! »Oh Bog! moj Bog!« stoka v neznosni dušni bolesti in solze se v potokih uderó po upalem licu, »je li sploh to mogoče?! Naš dobri kralj naj bi bil jetnik lastnih svojih podložnikov! Ljubi Oče nebeški; to ne more, to ne more biti!« Vila je roke ter izpela pred križem, a kakor bi švignil blisk z razpela v njeno srce, odmevale so v njem besede: »Ali ni bilo tudi to mogoče, da je mene lastno moje ljudstvo pribilo na križ?! Je-li francoski kralj bolj nedolžen nego sem bil jaz?« — Groze in strahu ji hoče počiti srce o takih mislih; dozdeva se ji, da sliši v teh besedah gotovo potrdilo smrtne obsodbe kraljeve.

Premagana nepopisne dušne britkosti vzdihne: »Oh gospod, daj, da gre mimo ta kelih trpljenja! Usmili se ti nesrečne kraljeve rodovine in reši jo iz krutih rok brezbožnih sovražnikov! Ali želiš kakovo žrtev? Glej, Gospod, pripravljena sem za njo umreti! Vzemij moje borno življenje namesto teh dragocenih — toda,« pristavi tresoč se, »ne

niškega mosta pri Pesnici do železniškega mosta pri Možgancih in tretja od todi do iztoka. To bi vse dobro bilo. Ali po stari zagrešeni navadi hoče deželni odbor začeti z uravnavo zopet zgoraj. Ako pa se bode to zgodilo, potem bodejo posestniki nižje ležečih zemljišč prišli v velike zadrege. Z uravnavo bode voda pridobila hujši odtok in ker zdolaj ni še regulirano, bodejo povodnji še večje, kakor dosedaj. Občini Cvetkovci in Trgovišče bode ta imela vedno poplavljenje. Zato so se zastopniki teh občin gg. Anton Novak in Vincenc Sava iz Trgovišča in Tomaž Korpar in Josip Kovačič iz Osluševec podali dne 24. marca t. l. kot deputacija v spremstvu deželnega poslanca g. dr. Rosine k deželnemu namestniku prositi pomoči. Deputacija je bila od nj. ekscelece zelo prijazno sprejeta in pomoč obljubljena. Upamo torej, da bodejo odločilne oblasti izprevideli, kakošna nevarnost preti posestnikom ob izlivu Pesnice in da se bode regulacija vršila na ta način, da se začne od iztoka navzgor regulirati, ne pa narobe.

(Iz Celja) nam pišejo: V soboto, 25. marca padel je Franc Svetel, posestnik v Gaberju, ko se je ravno hotel nekam peljati, tako nesrečno čez stopnice, da si je glavo razbil in čez nekaj ur umrl. — Na večer tistega dne pa je zadela kap Franca Grossauerja zasebnika v Celji, ravno ko je kos mesa djal v usta. — V nedeljo 26., našli so v Savinji truplo vdove J. Stibernik, ktera se je že od četrtega pogrešala. Že dalj časa ni bila pri pravem razumu in je bržkone v blaznosti skočila v vodo.

(Nova knjiga.) »Pomladanski glasi« za l. 1899. so ravnokar izšli v »Katoliški tiskarni« v Ljubljani. Vsebinska je mnogovrstna. Cena je vezanemu zvezku 30, pol v platno 40, celo v platno 55, krasno vezanemu pa 90 kr. »Pomladni glasi« naj bi prišli v obilnem številu med našo mladino.

(Iz šole.) Nadučitelj pri Mariji Snežni na Velki je postal g. Rudolf Poklič. Učiteljem so imenovani gg.: pri Sv. Barbari v Halozah Vincenc Šerona, podučitelj ravnotam, za Središče Fr. Serajnik, sedaj pri Sv. Juriju ob Pesnici, v Dobovi Jožef Tratar, sedaj pomožni učitelj za okolico Celje. Stalni podučiteljici v Št. Vidu pri Ptujju sta postali gospici Ljudmila Senčar in Micka Duller.

(To so narodnjaki!) Kranjska liberalna slovenska stranka, pred katero tudi nekateri štajarski rodoljubi občudovaje klanjajo svojo glavo do tal, je nemškemu gledališču dovolila 6000 gld. podpore. Katoliško narodna stranka je zahtevala, naj se teh 6000 porazdeli med slovensko gledališče, »Našo stražo in Ciril-

moja temveč tvoja volja naj se zgodi!« — Dolgo še kleči pred božjim obličjem, bori se sama s seboj, da se pomiri in vda v voljo Najvišjega; potem odide.

Molitev jo je bila čudovito okrepčala in potolažila. Marjetica zdaj hiti, da se odpravi na pot v Pariz. Prosili so jo in rotili, naj ostane v samostanskem zavetju, a zaman. Pregovoriti jo hočejo rekoč, da se poda sama v smrtno nevarnost, ter da niti ne bode mogla dospeti do kraljevih jetnikov; a vse ni nič pomagalo. »Pustite me,« tako prosi, »ne morem drugače ravnati! Oh, kako bi pač mogla strahopetno skrbeti le za lastno življenje, v tem ko obdaja njo smrtna nevarnost, njo, katero ljubim bolj nego sebe, ki mi je dražja od celega sveta, njo, ki je rešila mojo dušo in teló gotovega pogubljenja! Ne, ne, vse hočem storiti, vse poskusiti, da otmem Marijo Antoaneto — ali pa umerjem tudi ž njo, svojo kraljico, svojo materjo!«

(Dalje prihodnjič.)

Smešničar.

Brez skrbi. Mati: »No, ali si že napravil svojo nalogo?« — France: »Ni mi jo treba delati!« — Mati: »Pač, moraš jo narediti, drugače boš v šoli za jednega zadil!« — France: »O, mama, itak sem zadil!«

Metodovo družbo,» toda liberalci so rekli, da ne. In glasovali so z Nemci vred za podporo nemškemu gledališču. Kje imajo neki isti Kranjci narodno zavest, ki si volijo liberalno-narodne poslance?

(Nepotreben strah.) Slovensko-liberalnim gospodom okoli «Slov. Naroda» v Ljubljani kar hudo postaja, kadar slišijo, da se v kakem kraju snuje zopet novo konsumno društvo kmetom v korist. Ah, kako jih je zadnjič prestrašila vest, da se tudi na Štajarskem v gornjemgrajskem okraju ustanavlja konsumno društvo! Toda Štajarci ne vemo, zakaj se liberalni starček tako jezi, ker vendar sam priznava, da ima tam samo jednega pristaša med Nemci. Starček je star in duh mu postaja nejasen.

(Umivanje nog.) Danes so umivali mil. knez in škof v stolnici noge sledečim starčkom: Fr. Turkuš 97 let star, J. Prekosta 90, J. Rojko 89, Fr. Matušekovič 88, M. Mlinarič 79, E. Proj 79, J. Zehner 77, A. Kizlinger 73, J. Vajdaher 73, J. Drešer 70, M. Koren 68. Starost vseh starčkov skupaj znaša 971 let.

(Železnice) stanejo štajarske davkoplačevalce prav veliko. Deželna železnica Poljčane-Konjice je imela letos 3.202 gld. primanjkljaja. — Kakor smo že poročali, namerava neka ogrska družba zidati novo železnico iz Radgone do postaje Alsó-Lendva. S to zvezo je bodočnost Ljutomera oslabljena, kajti Ljutomer bo odrezan od prometa med Ogrsko in Štajarsko. — Deželni odbor predlaga, da se za zidanje proge Grobelno-Slatina-Hrvatsko dovoli kot deležnina 400.000 gld., ako se izpolnijo nekateri stavljeni pogoji. Med njimi se nahaja tudi, da se mora proga zvezati s kako hrvatsko železniško progo. To je gotovo modro, kajti železnica, ki visi tako v zraku kakor Poljčane-Konjice, pač težko uspeva.

(Štajarska kmetijska družba) šteje sedaj 63 podružnic in 4112 članov. Na Gorenjem Štajarskem je 23 podružnic s 1717 člani, na Srednjem 24 podružnic s 1732 člani, in na Spodnjem Štajarskem 16 podružnic s 663 člani. Naše slovensko ljudstvo nima od kmetijske družbe nič, popolnoma nič. Kajti one podružnice po Spodnjem Štajarskem so večinoma v nemških rokah ter preskrbujejo vsakovrstne ugodnosti le Nemcem in slovenskim odpadnikom. Štajarska kmetijska družba podpira potemtakem le germanizacijo. Opomniti moramo, da izdaje družba svoj list, katerega da predstavljati tudi na slovenski jezik. Toda slovenska izdaja prihaja cel mesec pozneje za nemško, kadar že mnogokrat vsebina lista ni več resnična. Vse v blagor slovenskega ljudstva!

(Slatina in Vuzenica) sta, kakor znano, v slovenskih rokah. Toda nekaterim posili Nemcem, kateri ne morejo trpeti ljubega miru, hočejo, da se ti kraji izločijo iz okolice ter se ustanovijo kot samosvoje občine. Če se bodo nemški nobel ljudje po trgih in večjih krajih vedno in vedno stavili v nasprotje s priprostim deželani, potem se zna naše potrpežljivo ljudstvo tudi enkrat naveličati tega vednega preziranja in otročjega poniževanja od strani nemškutarske gospode ter se jim postaviti v vsakem, tudi gospodarskem oziru, odločno po robu!

(100 goldinarjev) dobi, kdor naznani morilca Francina Goloba, bivšega hlapca na pristavi šolskih sester, ali kdor pripomore, da se izve zanj.

(Iz Cvena pri Ljutomeru). Kmetijska zadruga na Cvenu je ustanovljena. Pristopilo je že 82 zadrugnikov. Ta zadruga bode imela silno velik pomen za naše kmetovalce. Njen sedež je na najbolje ugodnem kraju, ki si ga je mogoče misliti. Zadruga bode ostala strogo kmetijska t. j. pečala se bode z prodajo kmetijskih pridelkov, z nakupovanjem gospodarskih potreb, napravo trsnice, drevnice in preskrbljenjem plemene živali. Naj torej naši kmetovalci z zaupanjem pristopijo. Kdor pa ima kakšen dober nasvet ali kakovo željo, naj se obrne do tajnika g. Toma Pušenjaka na Cvenu. Ako bode vse

složno delovalo, gotovo ne bode izostal lep uspeh.

(Novo zdravilo zoper protin.) Znani urednik časopisa «Kneipp-Blätter», g. J. Okič v Verishofenu, je iznašel neko gotovo sredstvo zoper protin in trganje. Mnogo spričeval in priznanjskih pisem, ki so se nam poslale, spričuje to do cela. Opozarjamo na dotični inserat.

Iz drugih krajev.

(Vodje socijalnih demokratov) niso ravno tako nesebični, kakor vedno trdijo. »Fürther Fränk. Arbeiterblatt« piše, da okoli dva milijona socijalno-demokratskih delavcev na leto zbere do 10 milijonov mark za stranko. Od tega dobiva 50 glavnih vodij po 10.000 mark na leto, kar znaša 500.000 mark; 200 vodij druge vrste dobiva po 5000 mark, to znaša 1.500.000 mark; potnine znašajo 1.500.000; poslanci dobivajo 120.000; za volilno agitacijo potrosijo 3.500.000; časnikom, večinoma židovskim, razdelé 1.800.000 mark. To znaša skupaj 9 milijonov mark. Ostali milijon pa dobé ljudje, ki se ponašajo kot delavci, a ne delajo drugega, da krošnjarijo od mesta do mesta. Vodje žive dobro, delavci pa jih plačujejo.

(Velika nesreča.) Pretresljiva nesreča se je dogodila 18. t. m. v Gabrijli na Goriskem. Čast. g. kurat, Al. Bratina je hotel povzdigniti slovesnost prihodnjega velikonočnega ustajenja in je pripravljaj na ognjišču v kuhinji po dokončani sv. maši ob 8. uri zjutraj snovi za bengalični ogenj. Tolkel je v kamenitem piskru z železnim drogom. Ko v tretje udari, se bržkone ukresi kamen, snovi eksplodirajo v toliki moči, da mu kosčeki kamena popolnoma razdrobijo levo roko do podlakti, odnesejo na desni roki mali prst in kos levega skozi okno na ulico, ga precej močno ranijo po životu, zlasti na čelu nad levim očesom. Pok se je slišal nad uro daleč. Pritekla sta na pomoč gg. zdravnik iz Vipave in Ajdovščine ukrenila, kar je bilo za prvi hip potrebno. S sv. zakramenti previdenega gospoda so odpeljali isti dan zvečer ob 6. uri v Gorico k usmiljenim bratom v spremstvu z g. zdravnikom iz Ajdovščine. V bolnišnici so mu odrezali levo roko. Na desni so mu ostali trije prsti.

Društvene zadeve.

(Hranilnica in posojilnica v Celju) nam je poslala računski sklep za šest letno 1898. Poročali bomo o priliki in v «narodnem gospodarstvu».

(Delavskega podpornega društva v Celju) novoizvoljeni odbor je sledeč: Rebek, predsednik, Iv. Krančič, podpredsednik, M. Zabukošek, tajnik, M. Terček, blagajnik, Dr. J. Dečko, J. Omladič, M. Stojan, izvedič, J. Šoško, odborniki. A. Kodrman, J. Belak, J. Leon, F. Seničar, namestnik, Fran Likar, L. Lah, J. Kosem, računovodja. Našla se je v nedeljo po občnem zboru. «Narodnem domu» v Celju denarnica in nekaj denarjev, čigava je, naj se oglasi pri društv. tajniku delavsk. podpornega društva v Celji, da jo nazaj dobi.

(Posojilnica v Slatini.) Na zadnjem občnem zboru so bili izvoljeni gg.: Franc Korošec, nadžupnik, načelnikom; F. Ogrizek, trgovec in posestnik, Martin Debelak, Blaž Perkovič in Matej Košak odborniki; v nadzorstvo pa kapelana Fran Višnar in Josip Trafenik.

Gospodarske stvari.

Kmetske zadruga.

(Iz Žalca.)

Dosedaj sem razpravljaj, kako se kmetijske zadruga snujejo, kakšne koristi, kakšne pravice in dolžnosti imajo udje zadruga, sedaj pa hočemo tudi izvedeti, kdo zadrugo vodi. To nam pove § 15. društvenih pravil, kateri se glasi: § 15. Izvršujoči organi zadruga so: 1. predstojništvo, 2. nadzorništvo, 3. glavna

skupščina. Toraj trije organi so, ki vodijo zadrugo: 1. predstojništvo, katero sestoji iz 7 udov, 2. nadzorništvo, katero sestoji iz vseh udov zadruga. Vsi udje zadruga izvolijo iz med sebe 7 udov v predstojništvo ali načelnništvo, in to morajo biti možje, do katerih imajo vsi udje zadruga največje zaupanje, in kateri imajo vednost in zmožnost, da vodijo zadrugo v korist zadrugnikov. Da pa postane zaupanje še večje, izvolijo vsi udje zadruga iz med sebe 5 udov v nadzorništvo. To nadzorništvo pa ima pravico in dolžnost, da vedno pazi, kaj dela predstojništvo, kako vodi vse posle, in ali dela v korist zadruga ali ne. Če bi nadzorništvo kaj opazilo, kar bi ne bilo prav, koj sme sklicati glavno skupščino, t. j. vse ude zadruga in njim povedati, kaj ni prav, in udje načelnništva, če bi ne delali pravilno, se smajo odstaviti. In vrh tolike previdnosti pa je še glavna skupščina, to je zborovanje vseh udov zadruga, pri kateri zamore vsak ud povedati, kaj želi v korist zadruga, in kjer se pregledajo vsi računi zadruga ter se sklepa, kaj in kako bode zadruga v bodoče delovala. Kakšne pravice pa imajo organi, ki volijo zadrugo? To nam povedo naslednji paragrafi.

§ 16. Predstojništvo zastopa zadrugo pri sodnji in izven sodnje. Predstojništvo sestoji iz ravnatelja, blagajnika, tajnika in 4 odbornikov, iz med katerih je eden namestnik ravnatelja. Predstojništvo izvoli glavna skupščina na dve leti in se po glavni skupščini že pri volitvi določi, kdo bo ravnatelj, njega namestnik, blagajnik in tajnik.

Vsako leto izstopijo zadnji trije udje iz odbora, kateri se z novo volitvijo nadomestijo. Prvo leto določi žreb, kdo da mora izstopiti, potem pa službena starost. Izstopivši udje predstojništva se smejo zopet voliti.

Da se ta pravila pri sodnji vknjižijo, zadostujejo podpisi ravnatelja, njegovega namestnika, tajnika in blagajnika.

Ako bi bil kak od predstojništva trajno zadržan, svoj posel opravljati, ali da je umrl, izvoli glavna skupščina drugega zadrugnika na izpraznjeno mesto v predstojništvo. Ravnatelju, blagajniku in tajniku sme se za njih trud pripoznati plačilo, katero določi glavna skupščina.

Predstojništvo lahko vsak čas skupščino odstavi, in sicer iz tehničnih razlogov, da bi smelo ono za to kako razloži.

Glavna skupščina odločuje podpisuje ravnatelja, njegov namestnik in tajnik. Podpisujejo tako, da pristavita podpisatelja svoje ime in priimek. Predstojništvo vodi vsa opravila zadruga, zzirom na obstoječe postave in pravila, ter mora svoj posel vestno in zvesto izpolnjevati in pri vsakem činu je pripravljen zadruga pred očmi imeti.

§ 17. O zadevah, spadajočih v delokrog predstojništva, sklepa isto v sejah in je za pravo, če sklepov potreba navzočnosti vsaj polovice odbornikov; odločilna je večina. Pri enakosti glasov odloči predsednik. Vsak sklep vpiše se v sejni zapisnik, kateri mora biti vsakokrat podpisan od navzočih.

§ 20. Člani predstojništva, kateri svoje dolžnosti zanemarjajo, so zadrugi za vso, vsled njih malomarnosti nastalo škodo osebno in solidarno odgovorni.

Iz teh predstojenih paragrafov bode vsakateri čitatelj lahko razvidel, kake pravice, kake dolžnosti in kako odgovornost imajo udje nadzorništva. Jaz bi vsaki kmetijski zadrugi, katera se bode osnovala, nasvetoval, da si zbere v načelnništvo same vsestransko skušene in izobražene možje, kajti naloga, katero prevzame načelnništvo, je jako velika in zahteva od vsakega veliko dela, truda in veliko vednosti ter vsestranskih skušenj. Od načelnništva pa imajo zopet največ opraviti načelnik, tajnik in blagajnik. Ti trije so takorekoč duša cele zadruga. Zato je neobhodno potrebno, da zasedajo ta mesta možje, od katerih je splošno znano, da so značajni, pošten, izobraženi in skušeni kmetovalci, da